

Pod rouškou uzavřených jednání EU o autorském právu, která dnes začínají: Vypadá to následovně

Dnes (2. 10. 2018) se odehraje první **“trialogové” jednání** týkající se [zákona o reformě evropského autorského práva](#), nechvalně proslulého svou právní úpravou „daně z odkazu“ (*link tax*) a nahrávacích filtrů (*upload filters*).

V téhle sérii jednání za zavřenými dveřmi budou Evropský parlament a Evropská rada (zastupující vlády členských států) ostře diskutovat o **finální podobě textu**, která bude přijatelná pro obě instituce. Mají **poslední šanci na téhle směrnici něco změnit**, než bude přijata. Jednání jsou v současnosti [naplánována](#) až do Vánoc, i když to, kdy budou ukončena, je zatím ve hvězdách.

Z důvodu obrovského zájmu veřejnosti jsem se rozhodla **vnést do tohoto obvykle neprůhledného procesu trochu světla**. Povzbudilo mě k tomu nedávné rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, že Parlament [už obecně nesmí bránit veřejnosti v přístupu](#) k trialogovým dokumentům. Dokumenty z vyjednávání budu publikovat na své stránce. Tyhle tzv. „čtyřsloupcové dokumenty“ vymezují postoje Komise, Rady a Parlamentu a možné kompromisy, o nichž se vedou diskuze.

Jelikož čtvrtý sloupec s kompromisními návrhy je v počáteční sadě dokumentů ze začátku prázdný (stahujte zde: [Články + Body odůvodnění](#)), začneme tím, že se zblízka podíváme na podobnosti a odlišnosti postojů Rady a Parlamentu a rozebereme si, co by pro vás znamenaly:

Článek 13: Nahrávací filtry

Rada chce

- Vztáhnout zákon na platformy, které **“organizují a propagují” velká** množství souborů nahraných uživateli.

Parlament chce

- Vztáhnout zákon na platformy, které **“optimalizují a propagují” výrazná** množství souborů nahraných uživateli **a zároveň nejde o**

Rada chce

Parlament chce

	malé podniky (obrat pod 10 milionů euro a méně než 50 zaměstnanců).
<ul style="list-style-type: none">• Výjimky budou mít Wikipedie, vzdělávací/vědecká úložiště, cloudová úložiště, nekomerční codesharové platformy, internetová tržiště.	<ul style="list-style-type: none">• Výjimky budou mít Wikipedie, vzdělávací/vědecká úložiště, cloudová úložiště, open source codesharové platformy, internetová tržiště fyzického zboží
<ul style="list-style-type: none">• Platformy ručí za porušování © svými uživateli, pokud...	<ul style="list-style-type: none">• Platformy vždy ručí za porušování © svými uživateli
<ul style="list-style-type: none">• ... nepoužívají nahrávací filtry	<ul style="list-style-type: none">• Považuje nahrávací filtry za jediný možný způsob omezení ručení a vyžaduje „spolupráci“ platforem a držitelů práv, aby se zaručilo, že soubory chráněné autorským právem nejsou přístupné.
<ul style="list-style-type: none">• Soubory povolené dle výjimek a omezení (např. parodie) představují pohledávky, na něž se vztahuje...	<ul style="list-style-type: none">• Soubory povolené dle výjimek a omezení (např. parodie) by měly zůstat online, i když stále není jasné jak
<ul style="list-style-type: none">• Mechanismus řešení stížnosti (povinný)	<ul style="list-style-type: none">• Mechanismus řešení stížnosti musí být přezkoumáván člověkem; nezávislým orgánem pro řešení stížností
<ul style="list-style-type: none">• Účastníci mezioborových dialogů by měli informovat o prováděcích pokynech	<ul style="list-style-type: none">• Účastníci mezioborových dialogů by měli magicky zajistit, aby nahrávací filtry nedělaly chyby
<ul style="list-style-type: none">• Veškeré licence, které platformy získají, se vztahují na soubory nahrané nekomerčními uživateli	<ul style="list-style-type: none">• Zda se licence, které platformy získají, vztahují na veškeré jednání uživatelů, zůstává předmětem individuálních podmínek.

Obojí směřuje k nahrávacím filtrům – jedno explicitně, druhé implicitně.

Co to pro vás znamená:

- **Chybující nahrávací filtry** budou muset schválit všechno, co chcete zveřejnit či nahrát na platformách jako Instagram, YouTube, Snapchat, Facebook, Tumblr, WordPress.org, Wattpad, DeviantArt, SoundCloud, TikTok, Giphy atd., váš soubor se objeví online až posléze. To bude znamenat **zpoždění a chyby**. Nahrávací filtry se na vás budou dívat optikou „presumpce viny“ a i zcela legální příspěvky tak budou pozdrženy – hlavně parodie, memes a další kreativní díla stavějící na dílech již existujících.
- **Trollové** a další nepřátelští aktéři budou moct filtry snadno zneužít, aby tak odstranili obsah, který se jim nelíbí.
- **Služby, na jež jste odkázaní**, začnou se zeměpisným blokováním EU, pokud tohle ručení nezvládnou.

Co to pro nás všechny znamená:

- **Omezenou svobodu projevu**, protože internet se změní z prostoru, který příspěvky vítá, v prostor, kde příspěvky musí nejdřív projít podrobným zkoumáním.
- **Ztrátu diversity**, protože nezávislí tvůrci jako např. Youtubeři udrží svou tvorbu online jen s obtížemi, zatímco velké korporace mají k nahrávacím filtrům přímý přístup a mohou do nich nahrávat schémata toho, co chtějí automaticky odstraňovat. Webová kultura stavící na již existujících dílech tak utrpí, např. reakce-gify, synchronizace rtů a remixy.
- **Cenzurní infrastrukturu**, která tímto vznikne a nepochybně se rozšíří i do jiných typů obsahu. Už bylo oznámeno následující: nahrávací filtry budou v budoucnu muset vyhledávat teroristické materiály. A to nebude poslední oblast jejich expanze.
- **Konec inovací**. Tenhle zákon zaručuje, že Evropa nikdy nezíská vlastní alternativu velkých sociálních sítí a stránek na sdílení souborů. Těch několik amerických gigantů schopných investovat do nahrávacích filtrů nezbytné obří sumy je pomocí licencí vyšachují, a posílí tak své dominantní postavení na trhu.

Klíčové rozdíly:

- Rada ustanovuje nahrávací filtry **explicitně** jako jediný způsob, jak uniknout 100% ručení za veškeré jednání uživatelů. Ve verzi Parlamentu musí platformy tyhle filtry zavést, aby měly alespoň malou naději na omezení míry ručení – břímě odpovědnosti tím však nezmizí. Jediné skutečné řešení, čili licence na veškerá díla chráněná autorským zákonem, která kdy byla vytvořena, je očividně nereálné. A ani to by nevyhnutelně neumožnilo uživatelům platformy, aby je všechna (a díla na ně navazující) nahráli: Parlament chce, aby držitelé práv byli v rámci licence i nadále schopní nahrávání omezovat. I kdyby držitelé práv zcela odmítli licence udělovat, platformy za soubory podle Parlamentu ručí i nadále. S takovým zákonem by se z internetu nikdy nestalo víc než další kabelová televize.
- **Ochranná opatření** jsou v parlamentní verzi zákona upřesněna podrobněji, ale i tak se tahle verze uchyluje ke zbožnému přání, aby účastníci mezioborových dialogů nějak přišli na to, jak to udělat, aby se nahrávací filtry nikdy nemýlily.

Článek 11: Daň z odkazu

Rada chce

- Úryvky novinových článků musí být chráněny licencí
- Licence se poskytují zpravodajským zdrojům **se sídlem v EU**
- Pokrýt **online** použití v online službách (bez výjimky pro malé společnosti, Wikipedii a jiné)
- Výjimku pro použití **“nepodstatných částí”** – každý členský stát se rozhodne, zda jsou

Parlament chce

- Úryvky novinových článků musí být chráněny licencí
- Licence se poskytují **všem** zpravodajským zdrojům
- Pokrýt **digitální** použití v online službách či skrze ně (bez výjimky pro malé společnosti, Wikipedii a jiné)
- Výjimku pro doprovodné odkazy s **“individuálními slovy”** a pro „legální soukromé a nekomerční“ užití jednotlivci

Rada chce

Parlament chce

tyto části charakterizovány nedostatkem
kreativity, krátkostí úseků či obojím

-
• Členské státy musí uplatňovat stejné výjimky a omezení jako v případě autorského zákona	• Členské státy mohou uplatňovat stejné výjimky a omezení jako v případě autorského zákona, ale nemusí
-
• Platí 1 rok po zveřejnění článku	• Platí 5 let po zveřejnění článku
-
•	• Zanesení článku do vyhledávače by nemělo být považováno za dostatečný důvod k platbě za reprodukci úryvků

Rozdíly mezi těmito postoji jsou nepatrné. Oba představují **útok na svobodu odkazování a šíření zpráv**.

Co to pro vás znamená:

- **Když budete sdílet odkazy na zpravodajství** na platformách jako Facebook, Twitter, Reddit, Pinterest, Tumblr, Slack nebo Discord, platformy už [nezobrazí úryvek](#) z odkazovaného článku jako např. název, jako to dělají dnes, pokud s tímhle zpravodajským zdrojem nemají sjednanou licenci pokrývající všechny členské státy EU. Výsledkem je, že většina vašich odkazů či dokonce všechny se buď budou zobrazovat generickým a nelákavým způsobem, nebo je nebudete moct sdílet vůbec (vaše jednání na veřejných internetových platformách nebude nikdy považováno za „soukromé nekomerční využití“).
- **Služby, na jež jste odkázaní**, jako jsou agregátory zpráv (Google News, Apple News atd.), vyhledávače, stránky ověřující fakta, služby monitorující média a další, už nebudou ukazovat úryvky, zvednou ceny nebo budou obecně nedostupné.
- **Pokud vytváříte obsah** na své vlastní, reklamou podporované stránce nebo na webových platformách jako YouTube (ve smyslu Článku 13), nemůžete ve svých dílech používat úryvky z novinových článků (např. snímky obrazovky). Výjimky z autorského práva pro

citace by mohly pokrýt některé konkrétní případy použití v jistých členských státech EU, ale ne všechny, jelikož nejsou harmonizovány. Platformy by musely být velmi opatrné.

Co to pro nás všechny znamená:

- **Méně informovaná populace**, protože novinky se hůř šíří.
- **Menší pluralita médií**, protože agregátory a sociální sítě už nevyrovnávají podmínky pro nové či na trhu chybějící zpravodajské zdroje.
- **Méně zpravodajských inovací**, protože start-upy spojené se zpravodajstvím a nové noviny tyhle podmínky odrazují.

Klíčové rozdíly

- Ve verzi Parlamentu nebudou vyhledávače moci do svých databázových indexů uložit dokonce ani názvy novinových článků („digitální“ použití, které není „online“). Parlament si chce být také naprosto jistý, že zpravodajské zdroje nebudou nabízet svoje úryvky zdarma (jako se dělo v Německu po zavedení podobného zákona), a účinně je tím **nutí vstoupit do kartelu**.
- Různé **výjimky** jsou pro pokrytí současných běžných praktik zcela nedostatečné. Verze Rady povede k 28 různým implementacím – nedá tak internetovým platformám jinou možnost než dodržovat tu nejpřísnější, aby snížily složitost procesů.

Omezení pro sportovní události

Rada chce

—

Parlament chce

- [Nové výhradní právo pro organizátory sportovních událostí](#) svoje události dokumentovat/sdílet

Axel Voss oficiálně [vyjádřil svoje překvapení z toho](#), že tenhle bod, za který bojoval, se dostal do postojů Parlamentu – což je překvapivé, protože já a jeden kolega jsme tento bod navrhli k jednání a předložili ho k hlasování k odstranění, přičemž se Axel Voss rozhodl (a nařídil to i své politické skupině) hlasovat proti.

Co to pro vás znamená:

- **Ohrožení fanouškovských médií**, jako jsou vlogy, selfie na stadionech, dokumentace choreografií, skandování a dalších fanouškovských děl, protože začnou představovat porušení autorských práv
- **Bezprecedentní kontrola organizátorů**, kteří se mohou rozhodnout selektivně použít tohle právo na své obtížně zvladatelné fanoušky

Co to pro nás všechny znamená:

- **Menší zprostředkování médií a publicita** malých klubů a okrajových sportů, které publicitu nejvíc potřebují, kvůli právní nejistotě, kterou tohle právo vytváří

* * *

Co můžete dělat

Jste stejně jako já s oběma návrhy nespokojení? Obáváte se, že bez ohledu na to, zda převáží Rada nebo Parlament, tenhle zákon masivně poškodí svobodný a otevřený internet, a to bez jakéhokoliv dobrého důvodu?

To nejlepší, co teď můžeme dělat, je začít tlačit na vlády zastoupené v Radě, obzvláště na **rakouské předsednictví** a **německou** delegaci, aby navrhly ještě poslední úpravy. Dát jim jasně najevo, že poškození našich možností zveřejňovat a odkazovat na články bude mít pro jejich strany v květnových volbách v roce 2019 následky. [Tady je praktická tabulka, kde si můžete najít, jak vaši zástupci volili v Parlamentu.](#)

Pomozte nám udržet během trialogů zájem veřejnosti. Pište do místních médií, komentujte postup jednání, natáčejte videa, sdílejte moje příspěvky, informujte svoje přátele. Dosud není nic pevně dané – musíme ale usilovně pracovat, abychom nahrávací filtry, daň z odkazu a omezení sportovních fanoušků porazili.